

Statsadministrasjonen

Dokumentliste

Sak			
DIV INNBERETNINGER OM FUNN I STORESANDOMRÅDET, HURUM GRØNSAND, ØDEGÅRDEN, ØVRE SUNDBYDAMMEN, STORESAND NORDRE, SLOTTET, SKJØTTELVIK. Gnr. 55+53+54/ 29.			
Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	0/11-88	Innb. v/B. Skar	

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn Grønsand, Ødegården, Øvre Sundbydammen, Storsand Nordre, Slottet, Skøttelvik.	
G.nr./br.nr. 55/11, 53/11, 52/3, 53/1, 54/1, 29/1.	
Kommune Hurum	Fylke Buskerud
Sogn Hurum	Prestegjeld Hurum
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: Registreringer etter stenalderlokaliteter i forbindelse med plan om hovedflyplass på Hurum.	
Flyfoto	Kartref. ØK CM 039, CL 036-5-4, CL 036-5-3.
Innber./rapport/reg. ved: Birgitte Skar	Dato November 1988

I tilknytning til stenalderdelen av registreringene for planen om hovedflyplass på Hurum, ble det i perioden 26.9. - 28.10. utført noen sonderinger i området utenfor selve planområdet. Arbeidet ble utført av Birgitte Skar (leder) og Gunnar Liestøl (assistent). Av flere grunner var det vanskelig å skaffe seg et rimelig innblikk i planområdets potensiale for stenalderbosetning:

- a) visse deler av området var ikke tilgjengelig på grunn av at grunneiere stilte urimelige krav til betaling for bruk av veiene (se rapport).
- b) de tilgjengelige større vann innenfor planen var dammet opp - tildels så mye at det ikke ga mening å registrere langs nåværende strandbredd (se rapport).
- c) kraftig torvvekst i bassenger i landskapet langs den tidlig postglasiale marinegrense gjorde det umulig å skaffe seg et rimelig statistisk grunnlag for en bedømmelse av planområdets potensiale for den eldste stenalderbosetning.

Det ble dermed besluttet at den raskeste måte å skaffe seg et overblikk over funntettheten på var å lete i pløyd mark utenfor planen. Et antall åkre ble plukket ut utfra deres topografiske beliggenhet og deres tilgjengelighet i forhold til veien som måtte kjøres til og fra planområdet. Dessverre forholdt det seg slik at åker over ca. 160 m.o.h. ikke var pløyd på det tidspunkt vi befant oss i området, undersøkelsen er derfor ikke representativ for området over dette nivå, men undersøkelsen kan

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke

indikere om det er en sjanse for også å finne boplassmateriale i høyere område. Ved undersøkelsen ble det funnet ialt 11 stenalderboplasser, som ikke var kjent fra før. I tillegg ble det lokalisert en boplass på Skøttelvik, som man ikke har kjent den nøyaktige beliggenheten av siden 1920 da den ble funnet av Nummedal.

Grønsand, gårdsnr. 55, bruksnr. 11: (acc 89/16)

I en jordbærmark ca. 100 m NNV for uthuset på Grønsand 55/11, litt ned i bakken, ble det funnet flintavslag.

Funnet ble gjort på knapt 160 m.o.h. Lokaliteten er beliggende på et østvendt nes på et sted hvor det i stenalderen har vært en åpen bukt mot vest. Stedet bør befares når det er luket i åkeren eller pløyd.

Ødegården, gårdsnummer 53, bruksnummer 11:

Lokalitet 1 (acc 89/17)

Lokaliteten er beliggende rett Ø for en liten dam, NV for låvebygningen på gården, ca. 145 m.o.h. Lokaliteten ligger sydvestvendt, på et sted som har vært et sund eller poll i stenalderen. Det ble funnet 2 flintavslag her.

Lokalitet 2 (acc. 89/18)

Lokaliteten er beliggende V for låvebygningen på gården, mellom 145 - 150 m.o.h. Lokaliteten ligger nordvestvendt i en poll ved stenalderhavet. Det ble funnet en sideskraper, et fragment av en kjerne og et brent flintavslag her.

Lokalitet 3 (acc 89/19)

Lokaliteten er beliggende rett syd for langsiden på et drivhus, mellom drivhuset og veien 145 - 150 m.o.h. Lokaliteten er beliggende nordøstvendt på et nes ut i stenalderhavet. Det ble funnet et fragment av en kjerne her.

De tre lokaliteter er skilt ut dels fordi de ligger på forskjellig nivå, dels fordi det ikke ble funnet flint i området mellom dem.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke

(acc 89/20)

Øvre Sundbydammen, Sundbyengen, gnr. 52, bnr. 3:

Rett nord for Øvre Sundbydammen inn mot en åkerholme i plyd mark, ble det funnet en lokalitet. Lokaliteten er beliggende 140 - 145 m.o.h. på nordisden av et lite østvendt nes, som opprinnelig har stukket ut i stenalderhavet. Boplassen har ligget beskyttet fra vest bak knausen. Det ble funnet to avslag av flint.

Storsand Nordre, gnr. 53, bnr. 1: (acc 89/21)

I epleplantasjen syd for uthuset ved innkjørselen til gården, her ca. 100 m.o.h., ble det funnet 2 stk. naturflint, derav et brent, 3 avslag og et kjernefragment. Artefaktene lå spredt i plantasjen. Lokaliteten har ligget nokså eksponert mot øst på et lite nes, som har stukket ut i stenalderhavet, men beskyttet mot nord og NV av moreneryggen.

Slottet, gnr. 54, bnr. 1:

På marken NV for veien ut til Slottet og NØ for veien til Lagtangen er det et stort område med boplasser, beliggende fra 45 m.o.h. - 25 m.o.h.. På grunnlag av lokalitetenes forskjellige høyde over havet og flintfrie områder mellom dem, kunne det utskilles ialt 5.

Lokalitet 1: (acc. 89/22)

Lokaliteten er beliggende i relativt bratt lende på nordisden av en bukt ved stenalderhavet. Lokaliteten er SV vendt. Det ble funnet et avslag, som kan være redeponert. Avslaget lå 20 - 25 m.o.h.

Lokalitet 2: (acc. 89/23)

På den nedre sletten i åkeren, ca. 25 - 30 m.o.h. ble det funnet flere flintartefakter: en flintknoll, et kjerneplattformavslag, en flekkeskraper, 6 avslag, derav 3 brente.

Lokalitet 3: (acc. 89/24)

Inn mot veien til Slottet, ca. 35 - 40 m.o.h., ble det funnet en komplett sylindrisk kjerne, samt et flintavslag. Lokalitet 2 og 3 har ligget innerst i en bukt i forlengelse av den nåværende Sandspollen og har ligget lunt til tross for at de har vært nordvendte.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke

Lokalitet 4: (acc 89/25)

På SV-siden av en åkerholme, ca. 30 - 35 m.o.h., ble det funnet en rekke artefakter: 2 flekkefragmenter og 4 avslag, derav et brent. Lokaliteten er beliggende nordvendt, men i le av knausen, ut mot stenalderbukten.

Lokalitet 5: (acc. 89/26)

På flere flintrike pletter på plataået på ca. 45 m.o.h., ble det oppsamlet et stort antall artefakter: 57 avslag, derav 2 brente, 2 flekkefragmenter derav et brent, 1 uregelmessig kjerne, 2 kjernefragmenter, 2 delvis forarbeidede flintknoller, 1 sideskraper på avslag, 2 rette troncutures, en konveks flekkeskraper, et redskap (meisel e.l.) av sandsten med slipt egg.

(for ovennevnte lokaliteter, se vedlagte kart CM 039).

Skøttelvik, gnr. 29, bnr. 1: (acc 89/27)

Relokalisering av boplassen: Følg stien som går over åkeren rett N for gården mot V. Følg N-ligste del av stien, hvor den deler seg. Når bekken passerer for 2. gang, fører en del av stien mot høyre opp langs en ås med et par terrasser. Her i stien ble det funnet 3 artefakter på mellom 50 og 55 m.o.h. (se kartutsnitt).

Området er beplantet med granskog. Det er sannsynligvis flere lokaliteter her.

Lokalitetene har i stenalderen ligget på og rett bak, et lite nes som har stukket ut mot Ø i en vik av stenalderhavet. Lokaliseringen ved en bekks utløp i havet er klassisk. (Kart ref. ØK CL 036-5-4 og CL 036-5-3-).

Vurdering

11 av de 12 registrerte stenalderlokalitetene ligger på eller i tilknytning til de sandete sedimenter som er avsatt av Ski-morenen. Dette medfører at alle boplasser over ca. 38 m.o.h. potensielt kan dateres til både eldre og yngre stenalder, mens de som ligger under 38 m.o.h.

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke

sikker må tilhøre yngre stenalder. Når det allikevel for de høyereliggende boplasser helles til en datering til mesolitikum, skyldes det andre nevnte forhold ved den lokale topografi, som indikerer at boplassene har ligget ved sjøen.

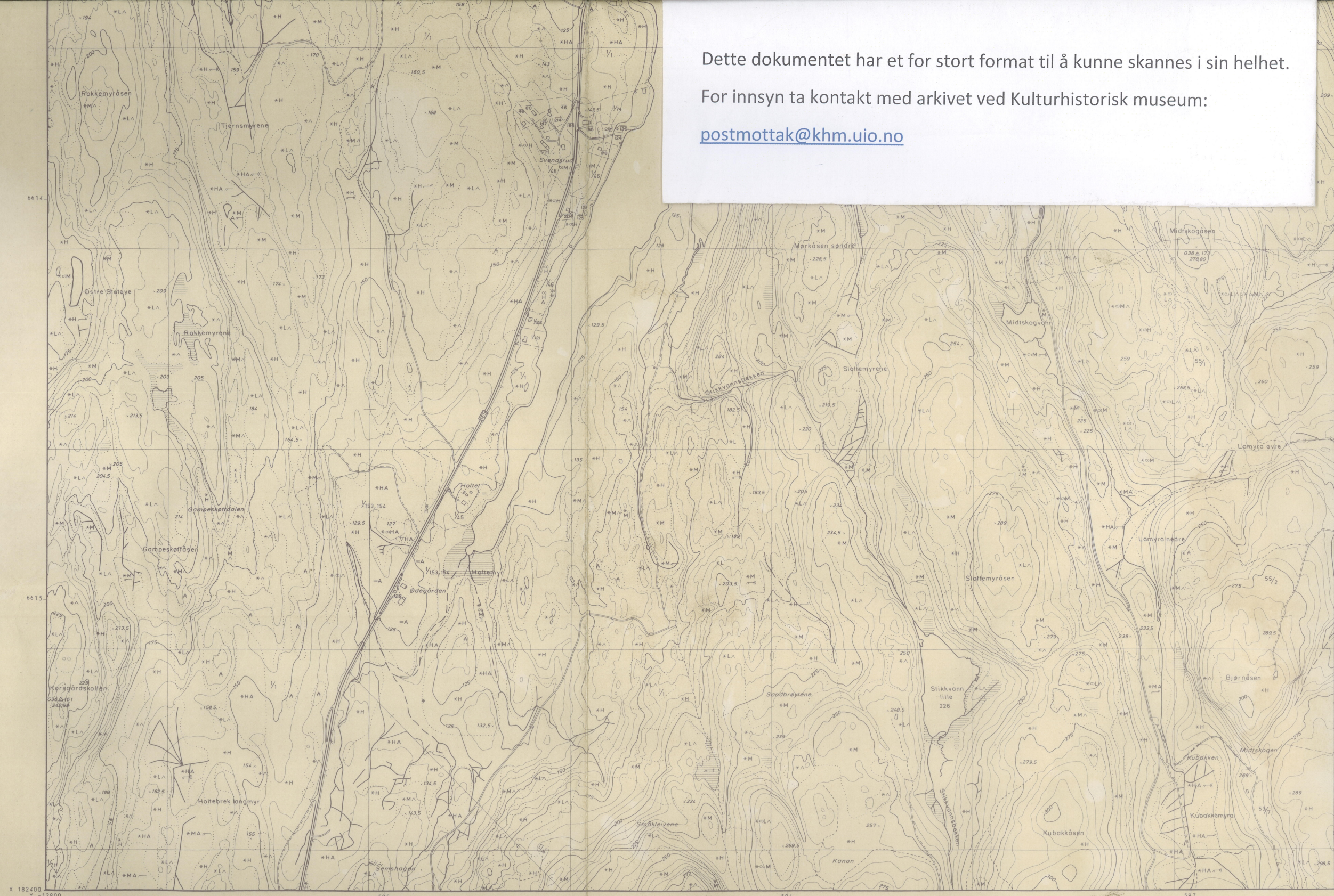
At nettopp moreneavsetningsområdene er rike på boplasser, kan ikke overraske, da det er en generell tendens i hele stenalderen til at bosetningen skjer på veldrenert jordsmonn. Boplasstettheten her kan derfor ikke nødvendigvis regnes som typisk for Hurum som helhet. Allikevel er det med denne undersøkelsen klart at kysten av Hurum har vært utnyttet gjennom hele stenalderen fra før 9000 BP til overgangen til bronsealder. Det spekter av økologiske soner som er representert i dette landskapet, fra skjærgård til fastlandskyst og innsjøer, er det sannsynlig at man også vil finne avspeilet i stenalderens bosetningsmønster på Hurum. De boplasser som er registrert ca. 160 m.o.h. gir en klar indikasjon på at det kan være boplasser fra en tidlig postglasial kystbosetning i de høytliggende regioner opp mot marin grense på ca. 200 m.o.h. på Hurum.

Birgitte Skar

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

ØKONOMISK KARTVERK

AKERSHUS FYLKE
BUSKERUD FYLKE

Originalblad konstr. risset av: **FJELLANGER WIDERØE A/S**
VIK A/S

Etter fotogrammer år: **1979**
1980

Nedfotografert og sammensatt av 4 kartblad i M. 1:5 000

Repro: **RO FOTOTEKNIKK**

Utgitt av: **FYLKESKARTKONTORENE I**

OSLO OG AKERSHUS, BUSKERUD 1984

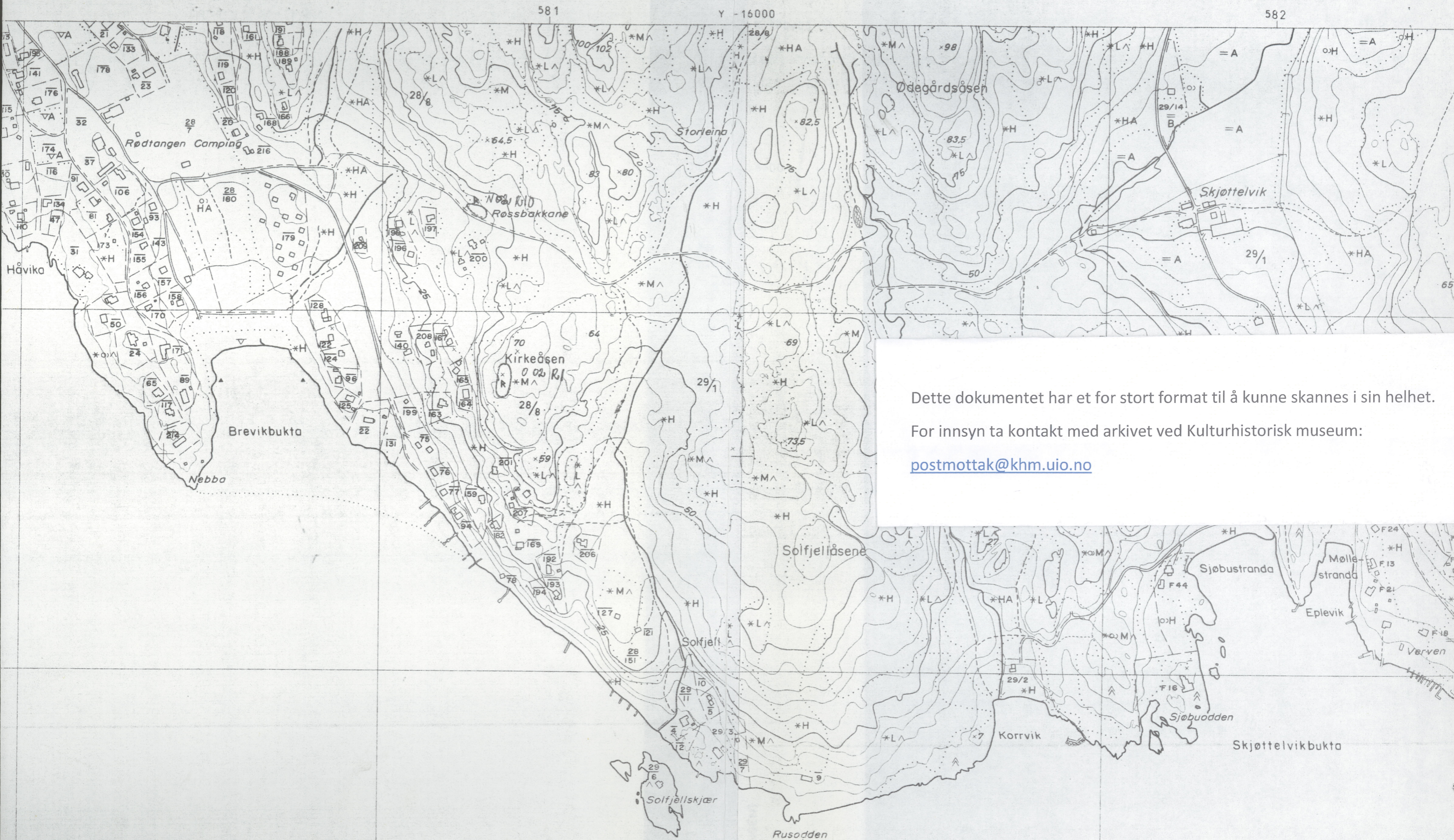
- △ Trekantpunkt NGO, annet
- Polygonpunkt, fotogram, grafisk best punkt
- F Fotogram, numerisk koordinatbestemt
- NP Presisjonsnivå, vanlig niv.
- * 223.5 Høge på terrengpunkt
- * 254.5 Kolle, med høgeopplysning
- 25 Generell kurve, mellomkurve
- 25 Tellekurve
- Forsenkningskurve
- 0 Nullkurve
- Usikker kurve
- 233.5 Høgeste reg. v.st. i reg. vatn
- 234/224 Høgeste beregn. flom v.stand. lågeste reg. v.st. i reg. vatn
- 63 Vatnhøge fotograf. dagen i ureg. vatn
- 64,5/62 Høgeste og lågeste reg. vassstand i ureg. vatn
- △ Trekantpunkt, fylkesgrense
- Kommunegrense
- Eiendomsgrense, vanlig, tettbebygg
- Servituttgrense
- Nr. 123 Riksgrensemerke
- × Kors i fjell, bolt i fjell
- Grensestein, grenserøys
- Grensepåle, rør, grensetre
- 75/9 Gardsnummer/bruksnummer
- 59/20 Torp A/S
- 58/1F2 Leietomt, små eiendommer
- 60/5s Bruksrett til skogen, barskogen
- 59/1bs Bruksrett til skogen, barskogen
- 60/12ls /b /sl lausvognen, beitet, slått
- Markslagsgrense
- Fulldyrka, overflatedyrka jord
- Gjødsla beite, barskog

- + Riksgrense, fylkesgrense
- Kommunegrense
- Eiendomsgrense, vanlig, tettbebygg
- Servituttgrense
- Nr. 123 Riksgrensemerke
- × Kors i fjell, bolt i fjell
- Grensestein, grenserøys
- Grensepåle, rør, grensetre
- 75/9 Gardsnummer/bruksnummer
- 59/20 Torp A/S
- 58/1F2 Leietomt, små eiendommer
- 60/5s Bruksrett til skogen, barskogen
- 59/1bs Bruksrett til skogen, barskogen
- 60/12ls /b /sl lausvognen, beitet, slått
- Markslagsgrense
- Fulldyrka, overflatedyrka jord
- Gjødsla beite, barskog
- △ Lauvskog, anna jorddekt fastmark
- * Blandingskog
- ▲ Grunnlendt mark, fjell i dagen
- Myr
- A Lettbrukt og mindre lettbrukt dyrka jord og dyrkingsjord
- S H Særs høg, høg bonitet for skog
- M L Middels, låg bonitet for skog
- V Dyrka myr, nøysom vegetasjon
- Grunn, djup myr
- Svakt omdanna torv
- Sterk omdanna torv
- Blokkrik, svært blokkrik dyrkingsjord
- T Spjødreneret dyrkingsjord
- Dyrkingsjord på tørr sand og grus
- Plantemark for skog, tvilsom
- + Vassjuk skogsmark

- Markert stein, stor, liten
- Ur, mindre område
- Grus, sand i dagen
- Vatnkontur
- Elv, kanal
- Tørrlagt elveleie
- Bekk sikkert gjengitt
- Bekk usikkert gjengitt
- Grøft
- Strømretning, stryk
- Isbre
- Hus, ruin
- Veksthus
- Brygge
- Fiskehell, tank
- Gravplass
- R Forminne
- K Freda kulturminne
- Høge, park
- Alle
- Fylling
- Skjæring
- Steinbrott
- Grustak, sandtak
- Steingjerde, gruve
- Skigard, trådgjerde
- Støttemur
- Dam
- Elveforbygning
- Terskel, tunnelinntak
- uttak
- Begrensningslinje for ryddet areal
- E6 Riksveg, m
- 35 Riksveg
- 669 Fylkesveg
- Kommunale veg
- Privat bilve
- Annen kjø
- Veg i tunne
- Gang-, syk
- Sti, sikker
- Sti, usikke
- Jernbane
- Jernbane
- Vegbru
- Jernbane
- Gangbru

CL 036-5-3 (utsnitt)

CL 036-5-4 (utsnitt)

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no